

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:
„DET GODE MINDE“

Nr. 5. København, Maj 1909. 7. Aarg.

Omslaget.

DET Fælles-Annonceomslag, som nu har været som vort Blad siden Januar Maaned, begynder sikkert snart at gaa ind i vore Læseres Bevidsthed som noget, der hører til, hvilket det forsaavidt ogsaa gør. Som omtalt i vort Januar-Nummer blev det først bestemt at prøve i 3 Maaneder, og Ideen er nu ført videre, idet der er truffet et Arrangement mellem de tre Foreningers Bestyrelser om at fortsætte, foreløbigt dette Aar ud. Ifølge dette Arrangement er Hr. *Mogens Larsen* fra Opfostringshusforeningen fra 1. April Fælles-Omslagets Forretningsfører, til hvem vi, i Foreningens Interesse, beder vore Medlemmer og Bidragydere henvende sig angaaende Annoncer, enten de selv maatte ønske at faa en Annonce optaget, eller de kender Navn og Adresse paa Firmaer, som eventuelt kunde have Interesse af at avertere i Fælles-Omslaget; ligesom vi ogsaa retter en indtrængende Anmodning til vore nuværende Annoncører om vedblivende at støtte os ved at lade deres Annoncer blive staaende i Omslaget, der vil komme ud til betydelig flere Mennesker, hvorved Nyttens af Averteringen jo stiger i tilsvarende Grad, og hvorved der ogsaa vil aabne sig større Udsigt til, at Foretagendet kan rentere sig saa godt, at Foreningen derigennem vil kunne skaffe sig en større Indtægt end hidtil. Endelig bydes der ogsaa vore Læsere den Fordel, at der hver Maaned vil blive Tekst paa alle Bladets fire Sider, et Forhold, der for Resten ikke mindst hos os har vakt Betænkeligheder, da det jo ikke altid strømmer saadan ind med Stof, at vi har nok at tage af; men ogsaa i denne Retning haaber vi, at Medlemmerne vil støtte os; der er saavist mange, der udmærket godt kan levere et eller andet Bidrag, som vil kunne interessere Bladets Læsere, og vi

beder derfor alle, der har noget paa Hjerte, om at lade høre fra sig (hidtil har Redaktionen »Papirkurv« været stor nok til at optage »alle« de Manuskripter, der maatte kasseres). Vi anbefaler da hermed denne nye Ordning til vore Læseres Velvillie og henviser alle, der maatte ønske nærmere Oplysninger om Annonce-Omslaget, til dettes Forretningsfører, Hr. *Mogens Larsen*, Ø. Farimagsgade 18.

BESTYRELSEN.

En Erindring fra den gamle Skole.

DA der i Bladet for Marts Maaned er Opfordring til at nedskrive Erindringer fra Skoletiden, vil undertegnede tillade sig at give efterfølgende lille Bidrag.

Det var Vinteren 1865; det var streng Kulde med megen Sne, som for os Børn var en Kilde til forskellig Fornøjelse. Ihle, Elev fra 4. Kl., sad inde med store Evner til at modelere, og han havde med de andre Drenges Hjælp modeleret en stor nydelig Snemand; den stod midt i Gaarden, omgivet af en maaske en Alen høj Vold eller Skanse, hvad man nu vil kalde den; den stod i længere Tid til megen Fornøjelse for saavel Lærere som Elever. Men saa faldt det ind med mildere Vejr og dejligt Solskin, dog skulde der Tid til at faa Bugt med den store Figur; men en skøn Dag stod jeg ved Vinduet i 3. Pigeekl. og saa Hovedet bevæge sig frem og tilbage, i det samme ringede det til Frikvarter, og jeg var en af de første nede paa Pladsen, men da var Hovedet faldet. Nu syntes vi formodentlig, at det var evigt Sjøv, indtog Fæstningen og var i fuld Aktivitet med at bombardere hverandre, da 4. Drengekl. kom ned, troede Pigerne havde slaæet Hovedet af, fordrev os, indtog Skansen og omformede ved fælles Anstrengelser Statuen til en Støtte, hvorpaa der blev skrevet med store Bogstaver paa en Papflade:

Til evig Spot og Spe,
Skam og Skændsel
for 3. Pigeekl., Gadetøse!

Vi skulde til Skrivning første Time efter, Tonen paa Skolen var dengang anderledes end nu, og Hr. Guldbrandsen modtog os med: »Tvi — — I uartige Unger, skammer I Jer ikke, ser I, hvad der staar paa Støtten: Til evig Skam og Skændsel, Spot og Spe for 3. Pigecl., Gadetøse! Tvi — —!» En af Eleverne, Kathinka Grove, vovede at tage til Genmæle: »Vi har ikke gjort det, Frederikke Larsen har —«, »Hold —, din Ravneunge!« »Næ, Hr. Guldbrandsen, min Mo'r er ingen Ravn, saa en Ravneunge kan jeg da ikke være«. »Vil Du holde din —, eller jeg skal —« (en af Pege-stokkene i Hovedet), og dermed var vort Forsvar til Ende. Vi maatte finde os i at være miskendte, hvad jeg just ikke vil paastaa, vi gjorde med Taalmodighed, for nu gjorde vi noget, der ikke højnede os i Drengenes Agtelse, og som absolut ikke kunde fritage os for Prædikaten: Gadetøse; men husk, vi var vrede, meget vrede. Vi stillede os op i Døren til vor Klasse, der var beliggende paa 1. Sal, 4. Drengekl. laa lige overfor; Drengene skulde altsaa forbi os, og saa efterhaanden som de kom — skældte vi dem ud og gav dem Øgenavne.

Nu er de mange Aar gaaede; men først ved D. g. M.s 50-Aars Jubilæum fik jeg Lejlighed til at retfærdiggøre de stakkels smaa Piger for ingen mindre end Hr. Ihle selv, der blev yderst forbavset og meget beklagede den store Uret, der i de mange Aar var vederfaret os.

Forhaabentlig læser flere af Datidens Elever denne lille Erindring, som jeg forsikrer er fuldstændig sand gengivet, og ofrer maaske de forurettede en venlig Tanke. *Thora Frederikke Eiler, født Larsen.*

Det kgl. Vajsenhus

1720—1729.

(Fortsat)

Om Catechisationen og Informationen.

§ 1. Ved dend Undervisning som gives Børnene og alt det som de lærer og bør vide om Christendommen skal altid og ved hver punct føres til praxin, og ved hver Troens Articul ja ved hver mindste punct af Theologien altid vises Børnene hvorfor de dette skal vide, hvad Frugt og Nytte dend punct og dend Videnskab skal gøre i deres hierter og i deres lefnet, og hvordan dend punct løber ind i pietet, saa de fra Barndom op kand begribe, at der er intet i GUds Kunskab unyttig eller otiosum intet som tienner til andet end blot at mand skal vide det, dertil kand Informatorerne foruden det som deres egen eftertanke, erfaring og øvelse kand lære dem finde god anledning i Spener Catechismo.

§ 2. Især skal idelig og ved alle Leyligheder indprentes dem de Hovedstykker i Christendommen Troe Kierlighed Ydmyghed egen og Verdens Fornegtelse Bønnen, og alle deres feyl især ved discursur i deres frietimer viises hvordan de synder imod nogen af disse ting, de erindres ogsaa at den Articul om igienfødslen og igienfødselsens tegn og

kiendemærcke aldrig for vel aldrig for tydelig aldrig for ofte kand forehaves og paadrives dend articul, det ord og dend Sag som desværre er saa fremmet og ubekiendt for mange Christne.

§ 3. Foruden Informationen skal endelig tages Tiid formiddag og eftermiddag til Catechisation og derfor hellere gives dem mindre at lære for at have mere tid til examen, hvilket i Wäysenhuuset skal være den meste Gierning især for de Børn som nu kan læse reent i Bog, saa at disse Børn veed at de bliver spurt over hvert et Ord de hører og læser paa det de kand vænnes til at læse med eftertanke og vænnes fra den blotte udenadlære og papegoilæsen.

§ 4. Til Catechisions Methode og Generale Regler kand Informatores benytte sig selv og gøre sig bekiendt Rambachs Wose informirte Catechet. Men heller til Catechisationens Grund og Orden benytter de sig den Catechismus som kaldes Christendommens Kierne hvilken og skal gives et hvert Barn naar de kommer saa vidt dog maa de mere hindres, end opmuntres at lære dend uden ad men at Informator nøye seer paa at de forstaar hvert et Ord saa de endogsaa uden for dend Orden hvori det der staar kan finde sig derudi, at meeningen bliver deres forstand vel imprimeret, at de kand svare det samme naar spørges med andre Ord og naar af et gøres mange flere spørgsmaal.

§ 5. Men Catechisationen i almindelighed er at tage i agt a. baade dend som skeer i Kircken om Søndagen og paa Skolen daglig at der gøres mange Spørgsmaal af et Spørgsmaal i Catechismo eller et Sprog af Bibelen eller een Lærdom deeles i saa mange smaa Spørgsmaal som skee kand. b. At Spørgsmaalet saaledes indrettes at Børnene ey slipper med blott ja eller ney, men at res quæstionis maa komme af deres Mund. c. Saaledes indrettes saa vidt mueligt at dend svarende maa tale mere end dend spørgende. d. at naar Barnet har svaret og Informator da som billig enten skal rette, eller videre forklare Sagen, det da maa skeganske kortelig, og ingenlunde længe haranguere ved hvert Spørgsmaal og spille baade Tiden og Nyttens, Thi Tiden gaar ved Catechisation saa hastig som ikke troes at een time er gaaet naar mand meener det icke har været et quarteer som nok skal befindes og ved den lange forklaren for at gøre det des tydeligere falder Børnenes attention, deres tancker falder paa andet imidlertid men de maa immer holdes munter ved idelig Spørgsmaal saa at dend Forklaring mand ville give paa det forrige, dend indbefatter mand heller i nye Spørgsmaal; thi heller komme kun faa Børn til at faa Spørgsmaal i en time. e. Børnene vænnes og alvorlig tilholdes, at ingen maa svare uden dend som bliver spurdt, at de mere Øvede, som ellers sker vil have Ordet og ostentere sig, og de derfor da stoeler derpaa, men der spørges dend ene efter dend anden, nu een paa højre Side af Drengene nu een paa venstre Side af Pigerne og saa fort, men naar dend tilspurde ikke kand svare, da har Informatores

Kiende paa dem som er dygtigere og da skal de have den ære at svare naar peges paa dem men før icke.

§ 6. I Catechisationen i Kircken fornemmes allerførst dog gandske kortelig, og icke over et quarters Tiid hvad de har lært af Prædicken dend dag, hvad Texten handlede om, hvad Materie der blev Tracteret af texten i almindelighed hvad Exordium var, hvad Thema var, hvorledes hand det deelte, hvad Orden han holte hver i hver deeling, hvad Lærdom han gjorde deraf, hvoraf Børnene vænnes icke som hellers skeer hver at mercke sig eet stykke af Prædicken resten icke at høre efter, men at mercke, hvorledes en Prædicken skal høres i sin samling hvilket er Øjemercket med denne examen. — Dette skeer især for de fremmedes Skyld som indfinder sig at høre derpaa, thi for Børnene Catechiserer Præsten selv fra 5 til 6 om Aftenen over den holte Prædicken. Derpaa begynder Informator med Catechismo der som endtes forrige Søndag, og tager sig ikkon et gandske lidet Stykke for at gjøre mange Spørsmaal af paa hvilke Spørsmaal hand vel før kan have lidet præpareret sig, men de fleste Spørsmaal vil komme af sig selv af deres svar, og i denne part af Catechisationen holder hand sig meest oppe ved de mindre Børn ligesom ved dend forrige Part, ved de med det maadige og øverste, og endelig tilsidst og til slutning catechiserer han kortelig med øverste over et Bibelens Sprog som er bekiendt og af stoer vigtighed.

(Fortsættes.)

»Vort eget Hjem«.

Kapitalen er nuKr. 3,335.26
Bidrag og Indmeldelser modtages fremdeles med Taknemmelighed.
BESTYRELSEN.

Aabent Brev til Kontorchef L. Traeger, Wandsbeck.

Kjære Traeger!

Gjentofte, den 15. April 1909.

Over 1½ Aar har jeg taalmodig ventet paa Fortsættelsen af Deres Erindringer — hvor bliver de af? — Nu vil jeg ikke længere tilbageholde min Tak for den for mig saa smigrende Indledning og for den Virkning, mine smaa Optegnelser gjorde paa Dem, saa at De ogsaa fik Pennen igang.

Den Oprejsning, De giver Hr. Trenckner, har glædet mig meget. Han gik jo altid for at være en uduelig Lærer; dog synes jeg, at de Drengene, som havde Interesse af at lære noget hos ham, havde stort Udbytte af hans Undervisning. Det var uheldigt for mange af Drengene, at han i Grammatikundervisningen kun brugte de latinske Benævnelser, som vi ikke kjendte fra Danskundervisningen, hvor Hr. Lange kun benyttede de danske Benævnelser. Jeg glædede mig altid til Sprogtimerne, baade de danske, engelske og tyske; jeg lærte at forstaa de forskellige Benævnelser og kom godt ud af den tyske Grammatik.

»Næbet« husker jeg godt og har selv smagt det, mest i Spøg. Jeg kan sige Dem, hvorfra Tilnavnet »Skjæg« stammer: I min Skoletid var Hr. Trenckners Skjæg rødt, og han kaldtes da »Barbarossa« eller »Rødskjæg«, hvilket saa senere er bleven forkortet til »Skjæg«. I sine yngre Dage var T. meget hidsig; jeg husker, at han engang, da Timen var forbi, tog Bogen, han havde undervist efter, kylede den fra Kathederet hen over alle Bordene, saa den havnede i den anden Ende af Klassen, idet han raabte: »Tag det samme om igjen til næste Gang, I Kanaille!«

I senere Aar forlod Hidsigheden ham noget, men det faldt ham altid vanskeligt at holde os i Ave. Den testamentariske Gave til Vajsenhuset vidner om Hr. T.s gode Hjerter. Ualmindelig kundskabsrig var han; ofte omtalte Hr. Lange hans store Lærdom og kaldte ham »et levende Leksikon«.

Da jeg i Deres Bidrag til Enquêten læste Bemærkningen om den »søde Suppe«, tænkte jeg: »Skulde den Bebrejdelse kunne ramme Dig? Har Du malet med for lyse Farver?« Jeg gjennemlæste paany mine »Smaa Erindringer«, men kunde ikke finde noget at ændre; saaledes som jeg har skildret den, staar min Skoletid for mig; smaa Genvordigheder som f. Expl. den, at jeg, som var lille og spinkel, havde ondt ved, naar jeg var Dux, at holde Styr paa de større Drengene; og at Geografi i lang Tid var min svage Side (navnlig var det mig ikke muligt før de sidste Par Aar at lære Mellemeuropas Bjerge og Floder) — det er Bagateller, som ganske forsvinder i det store Lysbillede. —

Endnu en Gang Tak for Deres Artikler! Kom snart med mere.

Hjertelig Hilsen fra Deres hengivne »Nr. 20«, der, som De vil se andetsteds i Bladet, har afsløret sig som

Chr. M. Hansen.

For de venlige Linier til mig i forrige Nr. af »Vajsenhusianerbladet« takker jeg Hr. Frode Christensen; det er meget sandsynligt, at jeg tager ham paa Ordet og ved Lejlighed gjør Brug af hans gode Tilbud. —

I mit lille Bidrag til Enquêten opfordrede jeg mine Skole-Søstre og -Brødre til at offentliggøre nogle Erindringer i Bladet; det er faldet mig ind, at En og Anden maaske kunde sige: »Han kan sagtens opfordre os til at skrive; lad ham selv komme med Noget!« Hertil vilde jeg da svare: »Jeg har gjort min Pligt i den Retning«. Herved kaster jeg Anonymitetens og Beskedenhedens Slør og meddeler, at de »Smaa Erindringer« af Nr. 20, som fandtes i »Vajsenhusianerbladet« 1907, Nr. 8 og 9, var skrevne af

Chr. M. Hansen.

VAISENHUSIANA.

Fredag den 16. April havde vi en rigtig fornøjelig Aften i »Det gode Minde«. Foruden i vort eget Blad var der ogsaa averteret i flere af Dagbladene, at Foreningen den Aften afholdt et Vajsenhusianermøde, hvortil vi indbød

udgaaede Elever fra det kgl. Vaisenhus; og af de 50—60 Deltagere var da ogsaa ca. 10 Vajsenhusianere, som stod udenfor Foreningen.

Underholdningen bestod af nogle Musiknumre, som Frk. *Ingeborg Kruse* med sædvanlig Rutine udførte for Klaver, for et enkelt Nummers Vedkommende assisteret af Frk. *Astrid Bomholtz*; Hr. *Johs. Madsen* oplæste forskellige Smaating af Erik Bøgh, og Hr. *Frode Christensen* sang et Udvalg af samme Forfatters Viser. De forskellige Præstationer paahørtes med udelte Tilfredshed, og Aftenen sluttede med en rask lille Dans med velvillig Musik-Assistance af Herr *Emil Petersen*.

Det vilde være ønskeligt, om disse smaa Aftener med Indbydelse til udenfor Foreningen staaende Vajsenhusianere indgik som et fast Led i »Det gode Minde«s Program.

Forfatter-Aftener.

Af Referatet af Aftenunderholdningen d. 16. April vil De se, at vi ved denne Lejlighed har holdt os til en bestemt Forfatter, nemlig Erik Bøgh, og da det lod til, at dette formede sig forholdsvis heldigt, har en Kreds af os, der ikke er bange for at gaa i Ilden, besluttet at inddele Aftenunderholdningen til næste Vinter efter et bestemt Program, saaledes at vi hver Underholdning holder os til en bestemt Forfatter, helst een, der har skrevet baade Poesi og Prosa.

Vi vil gøre alt for at faa et saa afvekslende Program som muligt, men maa selvfølgelig tage det Hensyn: kun at optage de Opgaver, vi efter vor Mening kan magte, da Tiden mellem hver Underholdning kan være kort nok. Skulde der mellem Medlemmerne være nogle, der er i Besiddelse af Bøger af kendte Forfattere, som egner sig til Oplæsning for os, vil vi være meget taknemmelige, dersom De vil overlade os disse til Laans.

Ligeledes vilde det glæde os, om nogen af Medlemmerne, der muligvis kunde have Lyst til at deltage med Oplæsning eller Sangforedrag, vilde henvende sig til undertegnede.

Vi vil her i Bladet bekendtgøre et specificeret Program, og vi haaber, at Medlemmerne vil støtte denne Sag ved at give talrigt Møde til disse smaa Soiréer, der saa fremtidig vil blive en fast Bestanddel af D. g. M.'s Selskabelighed.

Ligeledes maa vi appellere til Tilhørernes Overbærenhed, dersom noget skulde falde mindre heldigt ud; vi vil i alle Tilfælde gøre vort bedste af Interesse for Foreningen.

Paa Aktørernes Vegne
Frode Christensen.

„Hvem er Hun?“

Herr Redaktør!

København, 26—4—09.

De bedes optage følgende i Bladets Maj Nummer:

1) Hvorfor findes udkomne Aargange af Bladet ikke i Biblioteket?

2) Hvorfor fremlægges ikke sidst udkomne Nr. af Bladet i Lokalerne paa Mødeaftenerne?

Da der ikke altid er lige morsomt i Foreningen, kunde maaske Fremlægningsen af Bladet ofte bidrage til Samtaleemne, særligt overfor Skolekammerater, der første Gang besøger Foreningen.

I Haab om at (D. g. M.) »den geniale Madsen« vil efterkomme mit Ønske, tegner

ærbødigt

D. g. M.

„Det gnavne Medlem“.

Ovenstaaende modtoges, efter at Bladet allerede var gaaet i Trykken, og er det første — »anonyme« Brev Redaktionen har modtaget.

Om Afsenderens Køn nærer vi ingen Tvivl (om at hun er køn heller ikke); under disse Omstændigheder gør vi da for denne Gang en Undtagelse fra Reglen, som er, at Redaktør og Formand bør kende Navnet paa Indsenderen (To kan jo som bekendt bevare »en Hemmelighed«).

I øvrigt Tak for Sang — Tanken, som nok skal blive gennemført; vor »Genialitet« har saamænd selv fremsat den mundtligt i sin Tid.

D. g. M.
(De galante Mænd)

St. Bededags Aften

fejres, Traditionen tro, med Te og varme Hveder Torsdag den 6. Maj Kl. 8¹/₂ i Prins Wilhelms Palæ. Dermed slutter Vintersæsonen.

Sommerlokalet

bliver rimeligvis paa »Helgoland«, ligesom i Fjor, med Møder hver 14. Dag. Nærmere Bekendtgørelse i næste Nr. af Bladet.

BESTYRELSEN.

Vajsenhusianer-Vejviser IX.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Annonce: **Blomsterhandler I. A. Møllmann-Ibsen, Købmagergade 60, Telef. 7034**; denne Forretning kan paa det bedste anbefales til Medlemmer, der har Brug for **Kranse, Blomsterdekorationer, Potteplanter etc.**

Hr. Møllmann-Ibsen, der i mange Aar har været **Foreningens Leverandør**, har altid sat en Ære i at levere saa smukke Ting som vel muligt, hvilket ogsaa kan garanteres Medlemmerne, som vil gøre et Forsøg.

Der findes altid et stort Udvalg i friske og smukke Blomster til meget beskedne Priser. Alle Varer bringes hurtigt og præcist til angivne Steder.

Vi beder derfor vore Læsere paa deres Vej ind til Byen kaste et Blik ind i Hr. Møllmann-Ibsens altid fikst pyntede Vindue, der giver den bedste Anbefaling for Indehaverens gode Smag.

Annonceakvisitor.

Kort og godt.

Det vil glæde mange i vor Forening at erfare, at Fru *Nathalia Werner* nu er i god Bedring og snart vil kunne forlade Hospitalet.

To af »Vort eget Hjem«s Bidragydere, Frk. *Elise Reingaard* og Hr. *Th. Schmidt*, fejrede den 30. April deres Bryllup.

Bademester Møller i Hellerup tilbyder atter i Aar Foreningens Medlemmer med Familie Sæsonkort til halv Pris: 5 Kr.

Alle D. g. M.'er, som sætter Pris paa et solidt Sund- og Solbad bør benytte sig af Hr. Møllers venlige Tilbud. — Der kan begyndes med det samme, og der vil forefindes flere Vajsenhusianere blandt Stamgæsterne.

Henvendelse til *Robert Møller*, Østerbrogade 38, Vinhandelen.

Biblioteket.

Da Vintersæsonen nu slutter, maa udlaante Bøger tilbageleveres Torsdag den 6. Maj (St. Bededags Aften).

George Ogilvie,
Bibliotekar.

Foreningsmeddelelser

bedes sendt til Formanden, C. Landsvig, Birkegade 28^s, som ligeledes modtager Indmeldelser af Medlemmer (50 Øre mdl.) og Bidragydere (33 Øre mdl.).

Bladmeddelelser sendes efter ovennævnte Adresse eller til *Johs. Madsen*, Bjelkes Allé 44.